

2024

STUDIUM:

INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

DLA DZIELNICY BIAŁOŁĘKA

FUNDACJA

„PRZESTRZEŃ DLA EDUKACJI”

AUTORZY:

Iga Kazimierczyk, Maria Kowalewska, Tomasz Kosmalski, Anna Schmidt – Fic,
Maciej Sokół

Fundacja „Przestrzeń dla edukacji”

www.pde.org.pl

Spis treści:

Wstęp	7
Charakterystyka demografii Polski i Mazowsza	8
Warszawa	9
Charakterystyka dzielnicy Białołęka	11
Edukacja warszawska	16
Prognozy rozwoju miasta	18
Stan infrastruktury edukacyjnej – szkoły podstawowe	23
Port Żerański	26
Bibliografia	30

Białoteka

Wstęp

Raport prezentuje analizę prognoz demograficznych w ujęciu zróżnicowanych scenariuszy dla dzielnicy Białołęka a w szczególności – dla rejonu Portu Żerańskiego, który jest jednym z bardziej dynamicznie rozwijających się terenów dzielnicy. Charakterystyka tempa rozwoju dzielnicy ujęta została w opracowaniu w perspektywie szerszego obrazu rozwoju demograficznego Polski, Mazowsza oraz innych dzielnic Warszawy.

Wedle odmiennych scenariuszy prognozowania zmian w charakterystyce tempa wzrostu ludności w Warszawie, w Śródmieściu na Pradze Północ oraz na Bielanych obserwowany będzie jej spadek. Prawdopodobne jest to także w przypadku Pragi Południe, Targówka, Mokotowa, Ochoty, Rembertowa, Wawra, Woli i Żoliborza. Bemowo, Wesoła i Włochy to dzielnice, w których suburbanizacja może od ok. 2030 także doprowadzić do spadku liczby ludności, mieszkającej w tych dzielnicach. Niezależnie od przyjętego scenariusza rozwoju w dzielnicach: Białołęka, Ursus i Wilanów liczba ludności będzie wzrastać, jednakże najbardziej dynamiczny rozwój przewiduje się dla Białołęki. Białołęka to także najmłodsza – biorąc pod uwagę wiek mieszkańców – część miasta. Można zatem uznać, że w sytuacji prognoz demograficznych dla Polski, zakładających zmniejszanie się liczby ludności oraz ostrożne szacunki co do rozwoju Warszawy i jej dzielnic, Białołęka jest dzielnicą wyjątkową, ponieważ wbrew krajowym tendencjom, wzrost liczby ludności będzie tu dynamiczny i znaczny – nawet przy

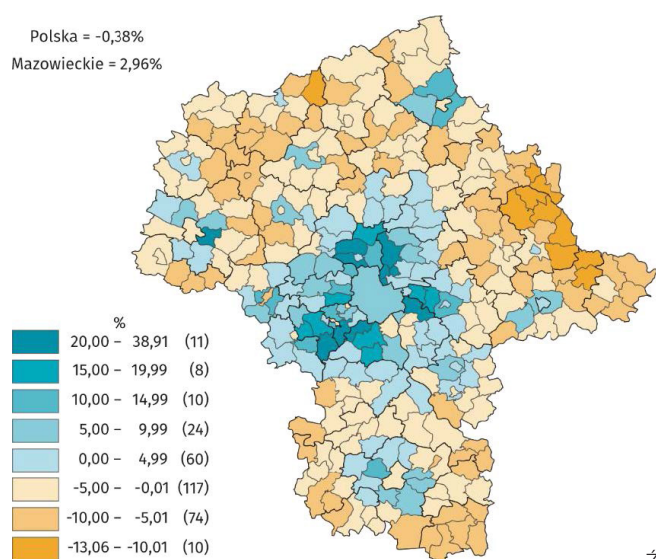
założeniu ostrożnych prognoz. Szczególnym miejscem na mapie Białołęki jest teren Portu Żerańskiego. Znajduje się on stosunkowo blisko dzielnic centralnych i obecnie jest miejscem, w którym inwestycje mieszkaniowe realizowane są w ogromnej skali. Dynamika tego wzrostu już dziś widoczna jest w szkołach, w których mimo obserwowanego niżu demograficznego, w kolejnych latach liczba dzieci rozpoczynających edukację, będzie jedynie wzrastać. Na dzień dzisiejszy, dwie szkoły, do których trafiają dzieci i uczniowie z rejonów Portu już są przepełnione a liczba dzieci w rocznikach, które nie zaczęły jeszcze edukacji jest na tyle duża, że każde to przypuszczać, iż obecnie działająca infrastruktura w kolejnych latach nadal będzie niewystarczająca. Jeśli zatem Białołęka – wedle wiarygodnych prognoz - jest dzielnicą, w której liczba mieszkańców będzie jedynie wzrastać, zamieszkują ją osoby o najniższej średniej wieku, a rejon Portu Żerańskiego jest w obszarze Białołęki najszybciej rozrastającym się terenem, to wydaje się, że inwestycje w infrastrukturę oświatową powinny być działaniem priorytetowym, planowanym nie tylko z uwzględnieniem interesu rodzin już mieszkających w tych rejonach, ale uwzględniającym także przyrost ludności tego miejsca w najbliższych latach.

Charakterystyka demografii Polski i Mazowsza

Polska jest krajem, dla którego demografowie przewidują scenariusz stałego zmniejszania się ludności. Prognozy dotyczące liczebności polskich obywateli i obywaterek w nadchodzących latach są oczywiście trudne do oszacowania. Jednak, jak szacuje Narodowe Centrum Rozwoju Demograficznego w roku 2050 w Polsce będzie mieszkać jedynie 33.285 milionów ludzi¹. Zatem w prognozowaniu rozwoju usług publicznych należy założyć, że ludność polski będzie się zmniejszać oraz starzeć. Zmiany demograficzne – obserwowane z resztą już dziś – mogą się pogłębiać. Znaczącej depopulacji obszarów peryferyjnych będzie towarzyszyła koncentracja ludzi w obszarach miejskich i centralnych. Takie zmiany już dziś są obserwowane także w skali województwa mazowieckiego.

W latach 2010–2019 liczba ludności województwa mazowieckiego wzrosła o 3,0%. Zachowany został dodatni przyrost naturalny i ustabilizowane na poziomie 3‰, saldo migracji. Przyrost ludności miał miejsce w 17 (na 42) powiatach; najwyższy zaobserwowano w Warszawie (o 5,3%) oraz w powiatach sąsiadujących z Warszawą: piaseczyńskim (o 15,5%), wołomińskim (o 13,9%), grodziskim (o 12,4%), legionowskim (o 11,2%), warszawskim zachodnim (o 11,0%) i pruszkowskim (o 7,8%). Liczba ludności zmniejszyła się natomiast w powiatach odległych od stolicy. W województwie mazowieckim w latach 2011–2019 liczba osób w wieku 0–17 lat zwiększyła się o 5,5% a najwięcej osób młodych mieszka w Warszawie – grupa najmłodszych zwiększyła się o 25,9%. Większa dynamika wzrostu osób młodszych w strukturze ludności obserwowana jest także w powiatach podwarszawskich².

Zmiana liczby ludności w latach 2010 - 2019 (Województwo Mazowieckie)

Źródło: GUS

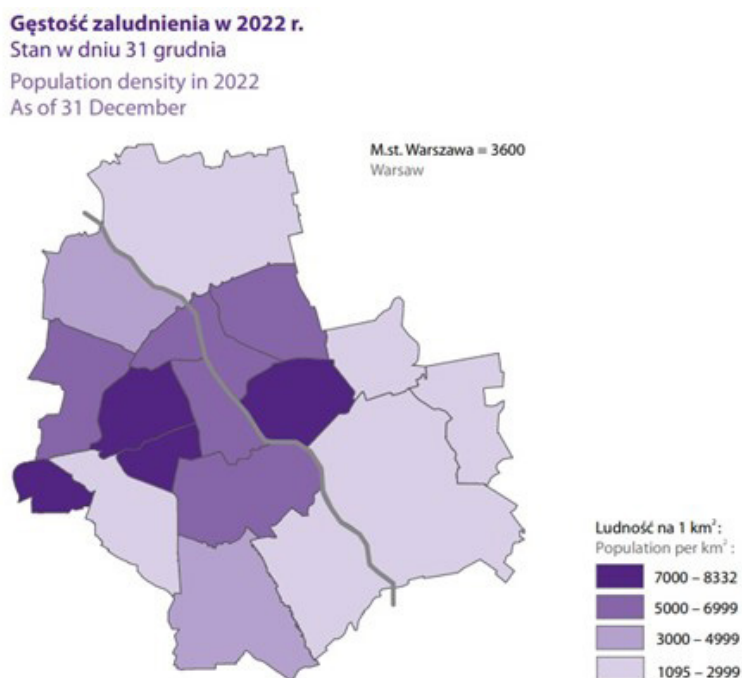
1 Narodowe Centrum Rozwoju Demograficznego, <https://ncrd.pl/> [dostęp z dnia 3 sierpnia 2024 r.]

2 Problemy rozwoju demograficznego Polski w XXI wieku w ujęciu regionalnym, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2021 r.

Warszawa

W 2022 r. wedle danych GUS liczba ludności Warszawy wynosiła 1862,0 tys. osób, tj. o 0,1% mniej niż w 2021 r., stanowiąc 4,9% ludności Polski i 33,8% ogółu ludności województwa mazowieckiego³.

Gęstość zaludnienia w Warszawie w 2022 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie

Warszawa ze względu na stołeczny charakter jest ośrodkiem specyficznym, w przypadku którego, jakiegokolwiek analizy dotyczące demografii, czy rozwoju, należy czynić w sposób odmienny od przygotowywanego dla innych ośrodków miejskich. Te szczególne okoliczności to niedoszacowanie faktycznej liczby ludności, która mieszka w stolicy oraz specyficzna atrakcyjność miejsca, jako celu migracji wewnętrznej ale także zewnętrznej. Liczbę osób faktycznie zamieszkujących Warszawę w roku 2020 szacowano na 1987 tys., czyli o 213 tys. więcej od danych, wynikających z meldunków⁴.

Miasto Warszawa stara się dążyć do stanu, w którym liczba mieszkańców będzie różnić się w jak najmniejszym stopniu od liczby zameldowanych (między innymi prowadząc akcję „Opłać swój PIT w Warszawie” czy oferując przywileje „Karty Warszawiaka”) niemniej, specyfiką stolic państw europejskich jest trudność oszacowania liczby mieszkańców na podstawie oficjalnych danych rejestrowych, nieodpowiadających stanowi faktycznemu. Kwestia różnicy pomiędzy danymi rejestrowymi a faktyczną liczbą osób, mieszkających w mieście, wpływa znacząco na wszelkie

³ Panorama dzielnic Warszawy w 2021 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2022 r. s. 27.

⁴ P. Śleszyński, Ł. Kubiak, E. Korcelli-Olejniczak, Prognoza demograficzna dla Warszawy, w: Przegląd Geograficzny, vol. 92, tom 4, 2020 r., s. 492.

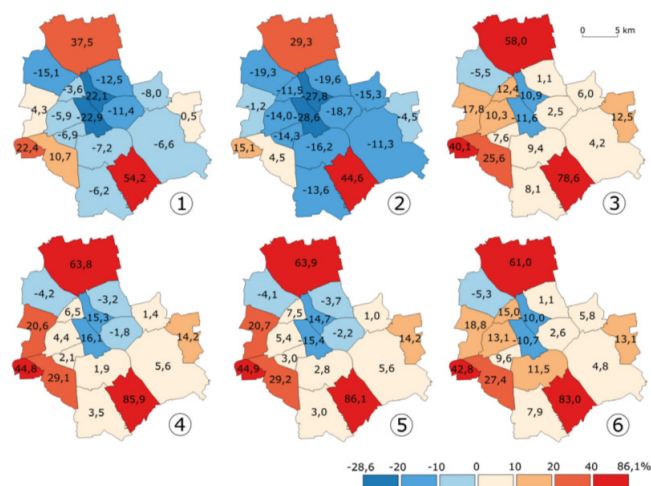

plany i prognozy, dotyczące rozwoju usług publicznych, w tym także edukacyjnych.

Obecnie trwają prace (rozpoczęły się 4 lipca 2024 r.) nad strategią rozwoju miasta do 2040 roku⁵. Jednym z jej elementów będzie opracowanie scenariuszy rozwoju usług edukacyjnych i infrastruktury edukacyjnej, w oparciu o analizę trendów demograficznych. To działanie wynika z konieczności opracowania nowego dokumentu (poprzednie się dezaktualizują) i jest także doskonałą okazją do uwzględnienia w nim specyficznych scenariuszy dla różnych dzielnic Warszawy.

Jak podkreślają autorzy „Prognozy demograficznej”⁶, przygotowanej na zlecenie Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, czynnikiem określającym stan i strukturę ludności Warszawy będą migracje, przede wszystkim napływ wewnętrzny (krajowy) i zewnętrzny ale również zagraniczny. Oba te czynniki są – jak podają autorzy – ściśle skorelowane z sytuacją społeczną, ekonomiczną i gospodarczą Polski. Co istotne, „Prognoza” została przygotowana przed eskalacją konfliktu w Ukrainie. Miesiąc po rozpoczęciu inwazji liczba ludności miasta zwiększyła się o 17%⁷ a jak podają eksperci związani z Polskim instytutem Ekonomicznym w 2023 roku w Warszawie na stałe mieszkało 100 tys. osób z Ukrainy⁸. Ta perspektywa pokazuje Warszawę jako miasto, które niezależnie od tendencji demograficznych dla pozostałej części kraju, będzie ośrodkiem rozwijającym. Trudnością będzie jednak w miarę precyzyjne określenie liczby osób, która w stolicy będzie mieszkać. Można jednakże – obserwując powyżej opisane tendencje – przyjąć założenie, że liczba ta będzie większa niż mniejsza.

Zmiany liczby ludności w dzielnicach Warszawy w latach 2018-2050 według 6 wariantów

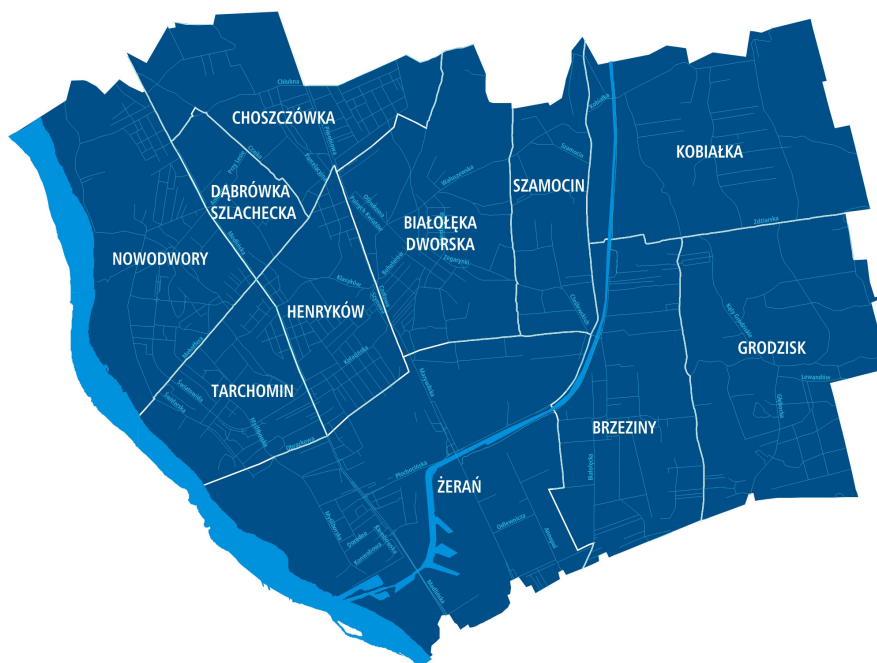

Źródło: Przegląd geograficzny 2020

- 5 Jaka Warszawa przyszłości? Liczy się zdanie mieszkańców <https://um.warszawa.pl/-/jaka-warszawa-przyszlosci-liczy-sie-zdanie-mieszkanow> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.] oraz Dokumenty programujące rozwój Warszawy <https://nowy.bip.um.warszawa.pl/web/biuro-strategii-i-analiz/-/strategie-polityki-programy-plany> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]
- 6 Prognoza, op. cit., s. 492.
- 7 Warszawa miesiąc po rozpoczęciu wojny w Ukrainie, Storna Urzędu M. St. Warszawy, <https://um.warszawa.pl/-/warszawa-miesiac-po-rozpozeciu-wojny-w-ukrainie> [dostęp z dnia 5 sierpnia 2024 r.]
- 8 M. Jarco, Ponad 100 tys. Ukraińców, którzy uciekli przed wojną, mieszka w Warszawie, w: Dziennik Gazeta Prawna, 25 lutego 2023 r. <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8667470,ukraincy-w-warszawie-wojna-ukraina.html> [dostęp z dnia 5 sierpnia 2024 r.]

Charakterystyka dzielnicy Białołęka

Białołęka to jedna z najmłodszych dzielnic Warszawy – nie tylko dlatego, że białołęckie inwestycje mieszkaniowe nabrały dynamiki w szczególnie ostatnich latach. Białołęka to także dzielnica, w której średnia wieku – w porównaniu do innych dzielnic Warszawy – jest najniższa.

Autor: Biuro Planowania Rozwoju Warszawy S.A.

Białołęka jako dzielnica jest także wewnętrznie dość zróżnicowana. Osiedle z największą liczbą mieszkańców to Nowodwory - znajdują się w sąsiedztwie osiedla Tarchomin, którego rozwój rozpoczął się w latach 70 ubiegłego stulecia wraz z rozwojem inwestycji przemysłowych na tym terenie.

Obecnie najbardziej dynamicznie rozwijającą się częścią Białołęki, znajdującą się także najbliżej centrum miasta jest Żerań (w okolicach ul. Portowej, Kasztanowej, Igrzyskowej i Krzyżówki) oraz na Marcelin – w okolicach ulicy Marywilskiej. Białołęka jest zatem także terenem o zróżnicowanej gęstości zaludnienia. W północnej i północno – wschodniej części dzielnicy zaludnienie jest wyższe a zabudowa bardziej zwarta. Te obszary to: Wiśniewo, Henryków, Choszczówka, Płudy i Białoleńska Dworska, Anecin, Winnica i Buchnik. Mniej zaludnione obszary o mniej gęstej zabudowie to: Kąty Grodziskie, Grodziska, Lewandowo, Białołęka, Mańków-Wojdów, Augustówka, Olesin, Kobałka, Marcelin, Brzeziny i Szamocin. W północno-wschodniej części Białołęki znajduje się ogromny obszar graniczący z Rezerwatem Łęgi Czarnej Strugi, który jest przedzielony zielonym szlakiem wodnym nad Zalewem Zegrzyńskim i Kanałem Żerańskim. Ten obszar coraz częściej pokrywany jest niską zabudową mieszkaniowo-usługową, a nowe osiedla wielorodzinne powstają głównie na Kobałce, Grodzisku i Lewandowie. W południowo-zachodniej części Białołęki znajdują się tereny przemysłowo-techniczne, na których zlokalizowane są osiedla Stare

Świdry, Konstancin, Różopol, Tarchomin, Anopol, oraz osiedla Żerań i Żerań Wschodni.

Stosunkowo dużą część Warszawy zajmują użytki rolne – 21,5%. Najwięcej tego rodzaju powierzchni występuje na Wilanowie – 55,3% oraz właśnie na Białołęce – 37,3%⁹. Białołęka jest także dzielnicą, w której dla 43 % gruntów opracowano MPZP (dla Wilanowa – 31%)¹⁰. Oznacza to, że potencjalnie Białołęka, ze względu na większą niż średnia warszawska powierzchnię gruntów rolnych, może nadal być terenem szczególnego zainteresowania inwestujących w infrastrukturę mieszkaniową.

Powierzchnia dzielnicy to 73,04 km² (14,1% powierzchni miasta stołecznego Warszawy)¹¹. Białołęka, jest jedną z dzielnic Warszawy o nadal stosunkowo niewielkiej gęstości zaludnienia.

Źródło: <https://bialoleka.um.warszawa.pl/o-historii>

9 Rocznik statystyczny 2023 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2023 r.

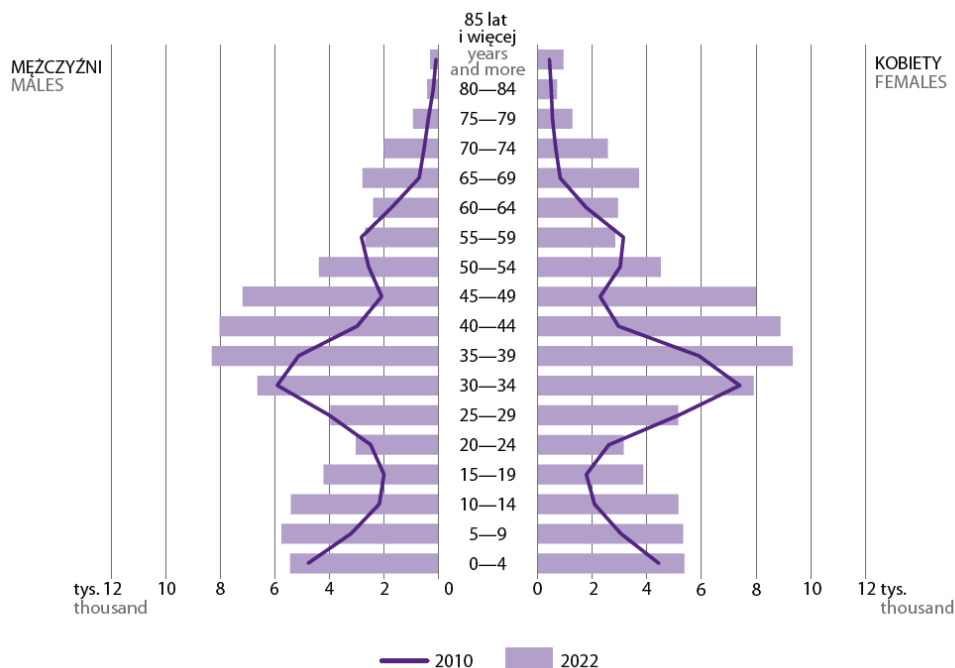
10 Raport o stanie miasta, rozdział 6.1 https://um.warszawa.pl/documents/56602/53230519/ROSM_2023_dostepny_8lipca.pdf/038235a7-df1d-77d1-30e0-9cf8619e4552?t=1720507686120 [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]

11 Białołęka w liczbach, Strona Urzędu Miasta, <https://bialoleka.um.warszawa.pl/-/bialoleka-w-liczbach> [dostęp z dnia 2 sierpnia 2024 r.]

Struktura wiekowa Białoleki

Relacje ekonomiczne pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi mierzone są współczynnikiem obciążenia, obrazującym, ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym.

LUDNOSC WEDŁUG PŁCI I WIEKU (BIAŁOLEKA)

Źródło: Panorama dzielnic Warszawy w 2022 r.

W 2022 r. w skali całego miasta współczynnik ten wyniósł 67. Najwyższy współczynnik wystąpił w Wawrze (75), a najniższy na Białolekę (57)¹². Współczynnik obciążenia koresponduje także z innym zjawiskiem – starzenia się ludności zamieszkującej daną dzielnicę. Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności Warszawy zwiększył się z 16,6% w 2002 r. do 19,7% w 2022 r. Najstarszą demograficznie dzielnicą było Śródmieście – 25,9% mieszkańców tej dzielnicy to osoby w wieku 65 lat i więcej. Białoleka - najmłodsza dzielnica, zamieszkiwana jest przez 10% osób w wieku powyżej 65 lat¹³.

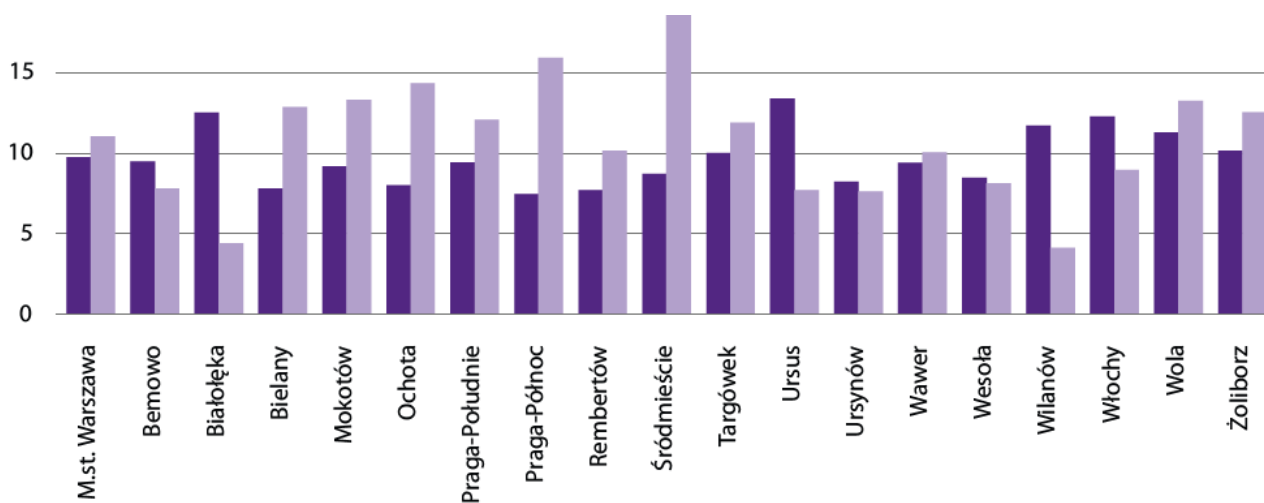
W 2022 roku w Warszawie odnotowano ujemny przyrost naturalny – jego natężenie liczone na 1000 ludności wyniosło -1,30‰. Na koniec 2022 r. dodatni przyrost naturalny wystąpił w 7 dzielnicach Warszawy; najwyższy przyrost naturalny zarejestrowano na Białolekę (8,10‰). Ubytek naturalny wystąpił w 11 dzielnicach; najniższy przyrost naturalny odnotowano w Śródmieściu (-10,20‰). Relatywnie największy przyrost ludności w porównaniu z 2021 r. wystąpił

¹² Panorama dzielnic Warszawy w 2022 r., op. cit., s. 26.

¹³ op. cit.

w dzielnicach Białołęka (o 1,9 %) i Wilanów (o 1,6%), z kolei największy ubytek miał miejsce w dzielnicy Śródmieście (o 2,0%)¹⁴.

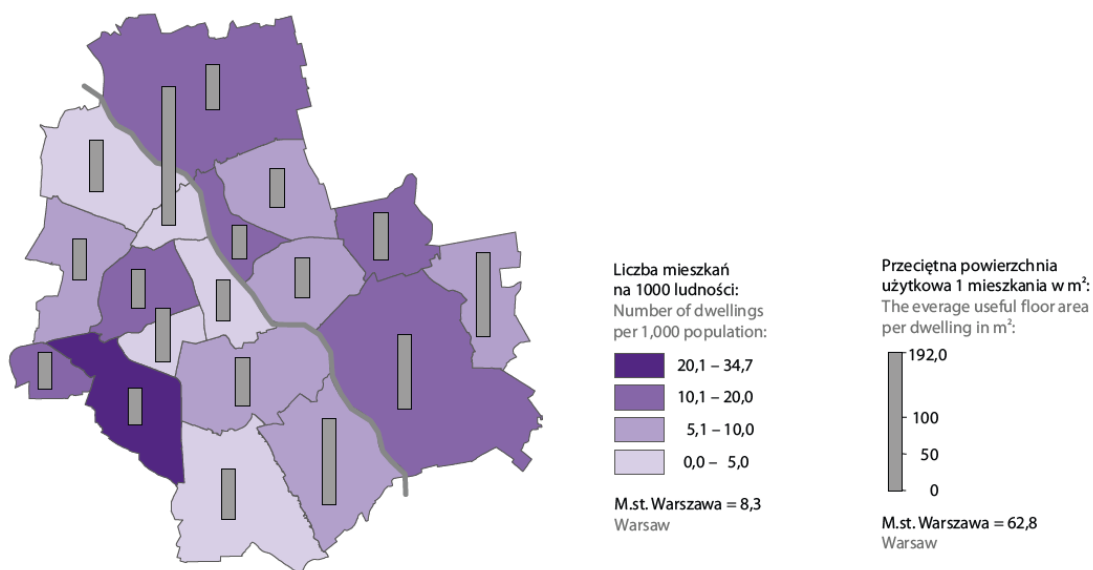
Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności w 2022 r.

Źródło: Panorama dzielnic Warszawy w 2022 r.

Te dane pokazują, że w przypadku Białołęki i jej struktury ludnościowej zdecydowanie możemy używać terminu „dzielnica rozwijająca się”. Nie tylko sama struktura demograficzna czyni Białołękę dzielnicą wzrostu. To także tempo i zakres inwestycji mieszkaniowych. W 2022 r. w Warszawie oddano do użytkowania 15,5 tys. mieszkań (tj. o 16,5% mniej w porównaniu z 2021 r.).

Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.

Źródło: Panorama dzielnic Warszawy w 2022 r.

Ponad połowę nowych inwestycji mieszkaniowych przekazano do użytkowania w 5 dzielnicach (Białołęka – 17,4%, Wola – 12,1%, Włochy – 11,1%, Praga Południe – 8,3%, Mokotów – 7,9%)¹⁵. Oznacza to jednoznacznie, że dzielnica Białołęka jest miejscem na mapie miasta, które ze względu na charakterystykę demograficzną, będzie w najbliższych latach rozwijać się. To oznacza, że zarówno usługi publiczne i infrastruktura, w szczególności sieć placówek edukacyjnych, będą musiały rozrastać się równie dynamicznie jak ma to miejsce w sektorze inwestycji na rynku mieszkaniowym.

---

15 op. cit., s. 37.

Edukacja warszawska

W dniu 31 grudnia 2022 r. w Warszawie liczba dzieci w wieku, w którym pobierana jest nauka w szkole podstawowej (tj. 7–14 lat) wyniosła 149,0 tys. osób, natomiast liczba młodzieży w wieku 15–18 lat – 61,0 tys. osób.

W roku szkolnym 2022/23 w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych kształciło się 296,3 tys. dzieci, młodzieży i dorosłych. To 15,9% ludności Warszawy. Wychowaniem przedszkolnym objętych było 87,6 tys. dzieci (o 3,8 tys. więcej niż w roku poprzednim, wzrost o 4,5%). W zajęciach w ramach edukacji przedszkolnej uczestniczyło 107,8% ogółu dzieci w wieku 3–6 lat. Wskaźnik przekroczył 100% ze względu na uczęszczanie do placówek dzieci mieszkających poza Warszawą i dowożonych przez rodziców pracujących w stolicy. W roku szkolnym 2022/23 do zajęć szkolnych w placówkach wychowania przedszkolnego przygotowywało się 110,0% wszystkich sześciolatków¹⁶.

W Warszawie do obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego przystępowały zatem także dzieci niemieszkające na co dzień w stolicy. Prawdopodobne zatem jest, że dzieci, które rozpoczęły edukację w Warszawie, choć na co dzień w Warszawie nie mieszkają, mogą (zgodnie z decyzją rodziców) kontynuować naukę poza miejscem swojego zamieszkania.

Źródło: Białołęka, SP nr 368, fot. strona szkoły

Warszawa na wydatki związane z edukacją przeznaczają rocznie kwotę 6,7 miliarda złotych, z czego subwencja pokrywa jedynie 3,4 miliarda¹⁷. Dynamiczny wzrost liczby mieszkańców generuje konieczność stałego zapewniania miejsca nauki i opieki dla dzieci i młodzieży, co oznacza konieczność inwestowania w rozwój infrastruktury edukacyjnej. W 2023 roku oddano

¹⁶ op. cit., s. 38-39.

¹⁷ Raport o stanie miasta, op. cit.

do użytkowania zmodernizowaną i rozbudowaną szkołę podstawową przy ulicy Podróżniczej a także nowe przedszkole przy ulicy Rembrandta na Targówku. W 2024 roku nowo wybudowana szkoła na Świderskiej na Białołęce zaczęła już przyjmować uczniów¹⁸.

Investycje w szkoły na terenie Warszawy

INWESTYCJE - szkoły

Oddane do użytku (12)

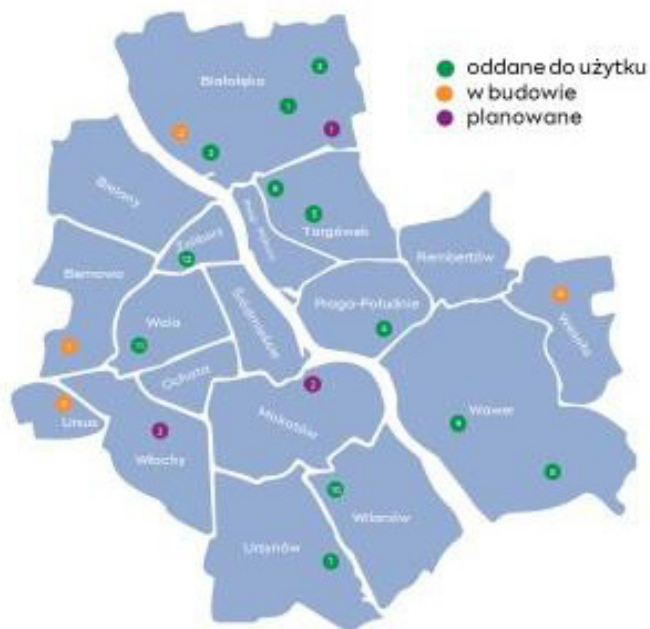
1. Niemca 15 (Białołęka)
2. Myśliborska 25 (Białołęka)
3. Ruszkowy Bród 19 (Białołęka)
4. Jona Nowakow-Jędrzejewskiego 12 (Praga Południe)
5. Rembrandta 8 (Targówek)
6. Piotra Wysokiego 51 (Targówek)
7. Żuraby 7 (Ursus)
8. Denkaczy 74 (Wawer)
9. Cyklamendów 28 (Wilanów)
10. Oskórowska 23B (Wilanów)
11. Korfińskiego 1 (Wola)
12. Anny German 5 (Żoliborz)

W budowie (4)

1. osiedle Chrzanów (Bemów)
2. Świderska (Białołęka)
3. Hennela (Ursus)
4. Narutowicza/Słowackiego (Wesoła)

Planowane (3)

1. Sieczna (Białołęka)
2. Siekierki (Mokotów)
3. Wokoliaków (Włochy)

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych, Urząd M. St. Warszawy (2022- 2023)

18 Raport o stanie miasta, op. cit.

Prognozy rozwoju miasta

Prognozy rozwoju stolicy przygotowywane były w zmieniających się warunkach gospodarczych, społecznych i politycznych. Na początku transformacji, czyli w latach 90 ubiegłego wieku, przyjmowano założenie, że Warszawa będzie się wyludniała¹⁹. Jednakże okazało się, że stolica w coraz większym stopniu przyciąga nowych mieszkańców z Polski a ostatnio także przybyszy z zagranicy. Dynamiczny wzrost osób zamieszkujących Warszawę nastąpił tuż po eskalacji konfliktu w Ukrainie. Obecnie 9% dzieci w Warszawskich szkołach to dzieci cudzoziemskie²⁰. Łukasz Kubiak, Przemysław Śleszyński i Ewa Korcelli – Olejniczak, przygotowując materiał do prac nad nową perspektywą rozwoju miasta, przyjmują, że opracowanie modeli rozwoju demograficznego stolicy jest zadaniem trudnym, czy wręcz niewykonalnym, jeśli uznaje się, że mają to być prognozy o stuprocentowej wiarygodności.

Trasa, fot. neringadaniulaityte, Pixabay

Na rozwój demograficzny miasta ma wpływ wiele czynników, z których tylko część jest się w stanie określić (zgony). Trudniej natomiast zarysować prognozy w kwestii urodzeń, czy skalę migracji, która jest ściśle skorelowana z rynkiem pracy a ostatnio również istotnie - z sytuacją geopolityczną. Dlatego w kwestii rozwoju miasta a co za tym idzie, także wzrastania dzielnic, można opracować jedynie prawdopodobne scenariusze, w których uwzględnione zostaną odmiennie warianty sytuacji geopolitycznej czy społeczno – ekonomicznej.

(1) Scenariusz kontynuacji, który zakłada zachowanie aktualnych trendów gospodarczych i społeczno-demograficznych, czyli powolną polaryzację społeczno-gospodarczą kraju,

19 Prognoza demograficzna dla Warszawy, op. cit., s. 479.

20 Raport o stanie miasta, op. cit., rozdział 3.4.

powodującą utrzymanie się atrakcyjności Warszawy dla migrantów krajowych. Zakładany współczynnik dzietności ogólnej to w tym modelu TFR = 1,4.

(2) Scenariusz suburbanizacji, który zakłada zwiększoną dekoncentrację ludności, przy spadku imigracji do Warszawy (na korzyść strefy podmiejskiej) i słabym spadku dzietności w stosunku do obecnego poziomu, a także podobnego – do tego jaki obecnie obserwujemy - napływu zagranicznego. Rozbudowywana sieć systemów transportowych łączących Warszawę ze strefą podmiejską – w ujęciu tego scenariusza - będzie tworzyła korzystne warunki dla kontynuacji procesów suburbanizacji. W tym scenariuszu oprócz ujemnego salda migracji, przewiduje się spadek urodzeń o 0,33% rocznie. Wynikać on będzie po części z odpływu osób w wieku rozrodczym.

(3) Scenariusz koncentracji, który zakłada znaczne wyhamowanie suburbanizacji. Nastąpi to w wyniku pogłębiającego się kryzysu strefy podmiejskiej, wynikającego ze zwiększających się i narastająco uciążliwych niedogodności życia na przedmieściach. W tym wariancie tym zakłada się również, że w Warszawie stale będzie poprawiała się jakość życia.

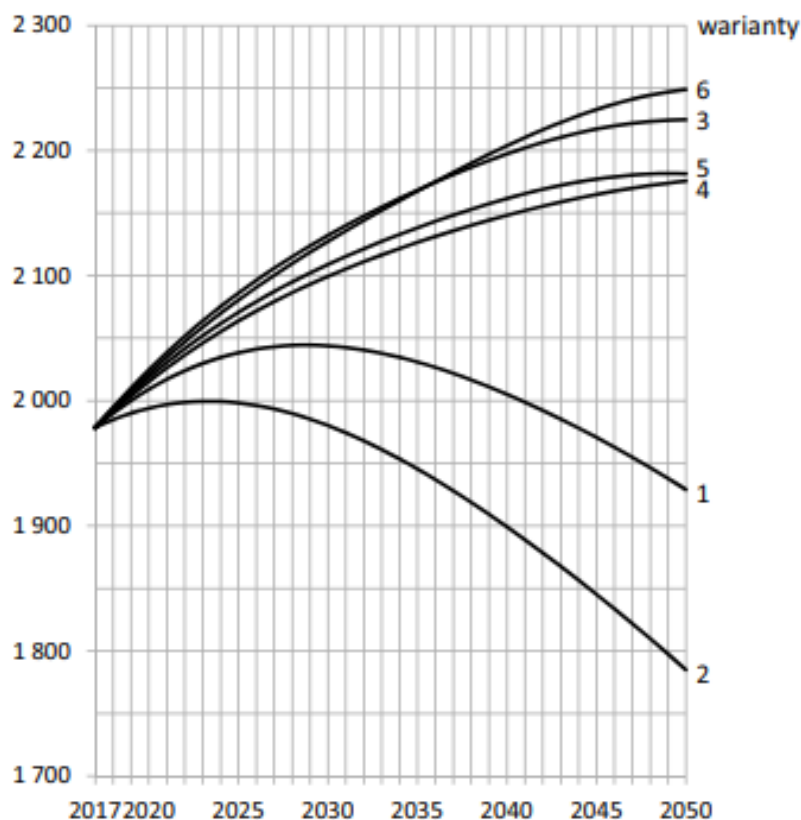
(4) Scenariusz polaryzacji gospodarczej. Jest to wariant, w którym procesy depopulacji spowodują rozszerzanie się peryferyjnych obszarów problemowych w Polsce i wzrost znaczenia Warszawy, jako miejsca do życia zapewniającego dobry standard lub zwiększenie tendencji do wyjazdów za granicę. Scenariusz ten oznacza wzrost podaży miejsc pracy, a tym samym dalsze zwiększenie atrakcyjności Warszawy i wzrost poziomu imigracji.

(5) Scenariusz imigracyjny niski. Jest to odmiana wariantu pierwszego, zakładająca większy napływ imigrantów zagranicznych. Przyjmuje się w nim, że do kraju napłyną osoby z tych kręgów kulturowych, w których dzietność jest porównywalna do polskiej (np. Ukraina).

(6) Scenariusz imigracyjny wysoki. Jest to odmiana wariantu pierwszego i piątego, zakładająca napływ imigrantów zagranicznych z kręgów kulturowych o wysokiej dzietności (m.in. kraje muzułmańskie). Ponadto scenariusz ten zakłada, że zwiększy się udział imigrantów zagranicznych stałych nad czasowymi. Wskutek tego większa ich liczba będzie trwale wiązać się z Warszawą, zakładając lub ściągając tu swoje rodziny.

Szacowana liczba ludności, opracowana na podstawie założeń zakłada, że ludność Warszawy będzie w 2050 roku wahała się od 1785 do 2249 tysięcy mieszkańców.

Szacowana liczba ludności w latach 2017-2050 w Warszawie według sześciu wariantów

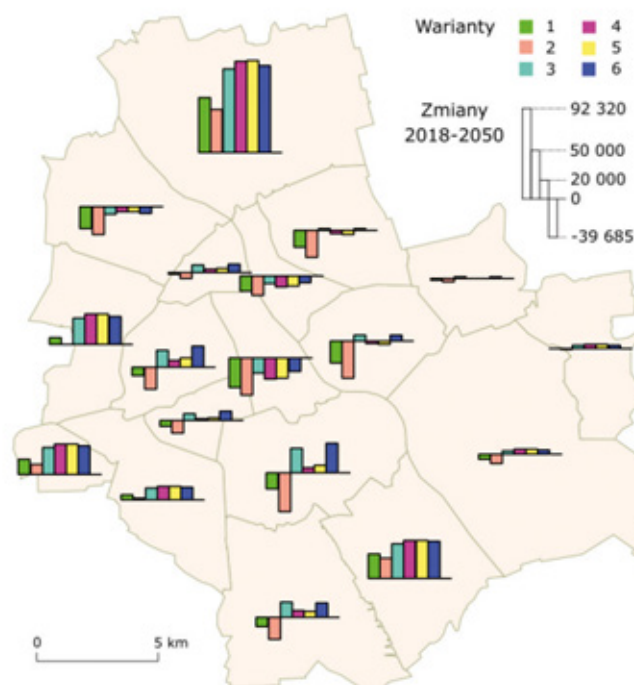

Źródło: Prognoza demograficzna dla Warszawy, P. Śleszyński, Ł. Kubiak, E. Korcelli-Olejniczak

Wedle autorów – niezależnie od przyjętej perspektywy należy założyć, że trwały spadek ludności będzie obserwowany w Śródmieściu i na Pradze Północ oraz na Bielanach. Wedle wszelkich prognoz pozostałe dzielnice także będą raczej tracić mieszkańców, chyba, że zrealizują się scenariusze uwzględniające największe wzrosty ludności – wtedy liczba mieszkańców tych dzielnic pozostanie na stałym poziomie. Ta tendencja może być obserwowana na Pradze Południe i na Targówku. Osobna grupa dzielnic, w których zanotuje się tendencje spadkowe lub wzrostowe (choć zdaniem autorów należy przyjąć jednak tendencje spadkowe) to Mokotów, Ochota, Rembertów, Wawer, Wola i Żoliborz. Czwarta grupa to Bemowo, Wesoła i Włochy, w których tylko scenariusz suburbanizacji przewiduje spadek liczby ludności i to dopiero od ok. 2030 r. Scenariusz kontynuacji przewiduje dla nich utrzymanie się mniej więcej aktualnego stanu zaludnienia. Piąta i ostatnia grupa to dzielnice, w których bez względu na scenariusz rozwoju, jaki będzie faktycznie realizowany, liczba mieszkańców będzie jedynie wzrastać. Różna – w zależności od scenariusza – będzie tylko dynamika tego wzrostu. Dzielnicami w których liczba mieszkańców będzie wzrastać niezależnie od tego, jak będzie rozwijać się sytuacja demograficzna Warszawy i Polski są: Białołęka, Ursus i Wilanów a w tej grupie najbardziej dynamiczny wzrost liczby ludności będzie obserwowany na Białołęce i w Wilanowie. Wyludniać będą się zatem centra miast, obecnie

zamieszkiwane przez najstarszych mieszkańców a rozwijać dzielnice zewnętrzne, w których znajdują się rezerwy terenów inwestycyjnych²¹ lub takich, które po przekształceniu mogą być na inwestycje przeznaczone (tereny rolne).

Bilans urodzeń, zgonów, napływów i odpływów w dzielnicach Warszawy w latach 2018-2050

Źródło: Prognoza demograficzna dla Warszawy, P. Śleszyński, Ł. Kubiak, E. Korcelli-Olejniczak

Należy zauważyć, że szacunki co do liczby ludności dzielnic Warszawy – także tych, które niezależnie od prognoz będą dzielnicami powiększającymi się, należy traktować z ostrożnością. Co prawda prezentowane powyżej modele są przygotowane na podstawie danych telemetrycznych a nie jedynie rejestrowych²² są jednak orientacyjne – to raczej prognozy i szacunki, niż twarde dane. Ostatnie lata i napływ uchodźców z Ukrainy pokazują, jak nietrwałe bywają tego typu ustalenia. Autorzy „Perspektywy” zwracają uwagę na to, że najmniej pewne są estymacje dotyczące mniejszych dzielnic (tam niewielkie nawet modyfikacje w obszarze zrealizowanych inwestycji mieszkaniowych zmieniają strukturę całego modelu) o tyle w przypadku większych dzielnic (takich jak Białołęka) szacunki mogą być już bardziej prawdopodobne. Zgodnie z przyjętymi założeniami, ludność Białołęki w zależności od przyjętego modelu będzie wzrastała następująco²³.

Analiza dynamiki rozwoju dzielnicy Białołęka jest niezwykle ważna dla planowania w tej

21 P. Śleszyński, Ł. Kubiak, E. Korcelli-Olejniczak, Prognoza demograficzna dla Warszawy, op. cit., s. 488.

22 Prognoza demograficzna dla Warszawy, op. cit., s. 491.

23 Op. cit., s. 490.

dzielnicy budowy i modernizacji sieci placówek edukacyjnych. Tak jak już zostało podkreślone, w przypadku innych dzielnic wzrost liczby mieszkańców jest zjawiskiem warunkowym. W przypadku Białołęki fakt, że będzie tam mieszkać tylko więcej rodzin z dziećmi, jest niezaprzeczalny. W każdym bowiem wariantcie rozwoju miasta, Białołęka jest tą dzielnicą, która będzie się dynamicznie rozrastała a co za tym idzie, dynamicznie będzie rozwijała się także potrzeba tworzenia nowych miejsc w przedszkolach i w szkołach podstawowych. Koniecznością zatem, mimo modernizowania istniejących szkół i budowania nowych, jest planowanie kolejnych inwestycji w oświatę na terenie dzielnicy, szczególnie w tych miejscach, gdzie planowane są nowe inwestycje mieszkaniowe.

Stan infrastruktury edukacyjnej – szkoły podstawowe

Miasto rozwija sieć szkół, starając się nadążać za trendami demograficznymi. Na Białołęce w ostatnich latach oddano do użytku trzy nowe szkoły a placówka na ulicy Hemara jest najliczniejszą placówką w Polsce. Nowopowstała szkoła przy ulicy Świderskiej na wrzesień 2024 przyjmuje już dzieci do wybranych klas²⁴.

Poniższa tabela, przygotowana na podstawie danych gromadzonych przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy (na dzień przygotowania raportu były to najbardziej aktualne dane) prezentuje stan liczebności uczniów w szkołach na Białołęce. W dzielnicy Białołęka (stan na czerwiec 2024 roku) uczy się 15411 uczniów (w tą liczbę nie jest wliczona grupa dzieci objętych realizacją rocznego obowiązku przygotowania szkolnego, realizowanego w szkołach). Liczba osób na oddział (klasę) wynosi w dzielnicy Białołęka wynosi od 19 do 23 osób. Dla porównania w Śródmieściu, w którym w szkołach podstawowych uczy się 5873 uczniów średnia liczba osób na oddział wynosi 15,7 osoby. Warto dodać, że od września 2024 r. do szkół trafią także kolejni uczniowie z Ukrainy.

Szkoła	Adres	Kod	Osiedle	Liczba dzieci (dane na czerwiec 2024)	Przedszkolaki	Suma	Oddziały	Oddziały przedszkolne	Suma	Osoby na oddział	Osoby z rejestru meldunków (dane na kwiecień 2023)	Osoby niezameldowane
SP nr 31 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	Kobiałka 49	03-044	Kobiałka	881	50	931	39	2	41	22,6	764	117
SP nr 110 im. Kazimierza Jeżewskiego	Bohaterów 41	03-007	Białołęka Dworska	467	17	484	21	1	22	22,2	398	69
SP z Oddziałami Integracyjnymi nr 112 im. Marii Kownackiej	Zaułek 34	03-287	Grodzisk	802	16	818	36	1	37	22,3	649	153
SP nr 118 im. Przyjaciół Mazowsza	Myśliborska 25	03-185	Żerań	741	177	918	35	9	44	21,2	774	-33
SP z Oddziałami Integracyjnymi nr 154 im. Pawła Edmunda Strzeleckiego	Leśnej Polanki 63/65	03-142	Nowodwory	766	27	793	35	2	37	21,9	637	129
SP nr 231 im. gen. Mariusza Zaruskiego	Juranda ze Spychowa 10	03-257	Brzeziny	723		723	32		32	22,6	516	207
SP nr 257 im. prof. Mariana Falskiego	Podróźnicza 11	03-111	Henryków	586	23	609	27	1	28	21,7	630	-44
SP nr 314 im. Przyjaciół Ziemi	Porajów 3	03-188	Tarchomin	886	22	908	40	1	41	22,2	890	-4

24 Strona Urzędu Miasta, Organizacja pracy w Szkole Podstawowej nr 406 w Warszawie, <https://bialoleka.um.warszawa.pl/-/organizacja-pracy-w-szkole-podstawowej-nr-406-w-warszawie> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]

SP z Oddziałami Integracyjnymi nr 342 im. Jana Marcina Szancera	Strumykowa 21a	03-138	Nowodwory	1476	20	1496	69	1	70	21,4	2156	-680
SP z Oddziałami Integracyjnymi nr 344 im. Powstania Warszawskiego	Erazm z Zakrocymia 15	03-185	Tarchomin	1067	16	1083	47	1	48	22,7	1075	-8
SP nr 355 im. Jana Wedla	Ceramiczna 11	03-126	Tarchomin	1049	19	1068	49	1	50	21,4	1281	-232
SP nr 356 im. Ryszarda Kaczorowskiego	Głęboka 66	03-287	Grodzisk	1520	14	1534	66	1	67	23,0	1881	-361
SP nr 361 im. Papcia Chmiela	Busko wy. Bród 19	03-289	Kobiałka	808	75	883	35	3	38	23,1	631	177
SP nr 365 im. Wojciecha Zawadzkiego	Piłzniczka 4	03-184	Żerań	525	22	547	22	1	23	23,9	628	-103
SP nr 366 im. Jana Pawła II	Strumykowa 21	03-138	Nowodwory	1118	20	1138	49	1	50	22,8	1004	114
SP nr 367 im. Polskich Noblistów	Przytulna 3	03-083	Choszczówka	380		380	20		20	19,0	356	24
SP nr 368 im. "Polskich Olimpijczyków"	Hemara 16	03-289	Brzeziny	1616	16	1632	72	1	73	22,4	1907	-291
Suma				15411	534	15945	694	27	721		16177	-766

Co prawda liczba uczniów w szkołach na Białotęcie jedynie zbliża się do przewidzianego przepisami prawa limitu 25 osób w oddziale, jednak różnica pomiędzy maksymalną liczbą uczniów w klasie a liczbą obecną, jest niewysoka.

W dzielnicy są też placówki, w których nauka odbywa się w systemie zmianowym. Zmianowość określana jest relacją liczby udziałów do dostępnej w danej szkole liczby pomieszczeń dydaktyczno - wychowawczych. Największy współczynnik zmianowości w roku szkolnym 2023/24 zanotowano w szkołach: 356 (1,91: 67 oddziałów i 35 sal lekcyjnych) i 366 (1,79: 50 oddziałów, 28 sal lekcyjnych).

Placówka		Liczba oddziałów	Liczba pomieszczeń dydaktyczno-wychowawczych	współczynnik zmianowości
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 31	SP_031	41	44	0,93
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 110	SP_110	22	22	1,00
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 112	SP_112	37	34	1,09
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 118	SP_118	35	34	1,03
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 154	SP_154	37	32	1,16
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 231	SP_231	32	26	1,23
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 257	SP_257	28	38	0,74
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 314	SP_314	41	35	1,17
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 342	SP_342	70	52	1,35
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 344	SP_344	48	41	1,17
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 355	SP_355	50	43	1,16
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 356	SP_356	67	35	1,91
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 361	SP_361	38	56	0,68
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 365	SP_365	23	22	1,05
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 366	SP_366	50	28	1,79
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 367	SP_367	20	21	0,95
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 368	SP_368	73	58	1,26
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 406 (szkoła działa od IX 2024 r.)	sp_406	15	36	0,42

Dane o zmianowości w szkołach: Urząd Dzielnicy Warszawa – Białołęka

Przyjmując, że dzielnica będzie rozwijać się wedle scenariusza drugiego, czyli zakładającego najmniej dynamiczny rozwój, wzrost mieszkańców dzielnicy będzie wynosił 29%. Białołęka to – jak już wielokrotnie zaznaczono – najmłodsza dzielnica Warszawy o najwyższym potencjale demograficznym. Nie ulega zatem wątpliwości, że obecny stan infrastruktury dzielnicy i sieć obwodów szkolnych, już są i nadal będą niewystarczające dla rozwijającej się części miasta. Obietnica rozbudowy istniejącej infrastruktury edukacyjnej i budowa nowych placówek znalazły się także w spotkaniach w czasie kampanii wyborczej na fotel prezydenta miasta. Zapowiedziano już budowę szkół przy ulicy Siecznej i Białołęckiej²⁵. W świetle danych z analiz demograficznych rozbudowa placówek i budowa nowych może okazać się niewystarczająca.

25 M. Wojtczuk, Trzaskowski obiecuje inwestycje na Białołęce, w: Gazeta Wyborcza - Warszawa, 28 lutego 2024 r., <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,30747929,trzaskowski-obecuje-inwestycje.html> [dostęp z dnia 27 lipca 2024 r.]

Port Żerański

Szczególnym miejscem na mapie Warszawy jest obszar Portu Żerańskiego. Jest to teren przemysłowy, położony stosunkowo blisko dzielnic centralnych i szlaków komunikacyjnych przebiegających przez miasto. Na tym terenie planowanych i zrealizowanych jest wiele nowych inwestycji²⁶. Tylko w kwartale pomiędzy ul. Modlińską, Płochocińską i kanałem Żerańskim zbudowano w ostatniej dekadzie cztery tysiące mieszkań. Wcześniej jednak już było tam sześć tysięcy lokali. Na terenie Portu Żerańskiego już mieszka kilkanaście tysięcy ludzi a kolejne inwestycje powstają i są planowane. Na obszarze objętym planem zagospodarowania 2014 roku – jak wynoszą obliczenia – będzie mieszkać 2,2 tysiąca dzieci²⁷.

Źródło: Port Żerański, fot. Cezary P., Wikipedia

26 M. Wojtczuk, Białołęka: tu buduje się tak dużo mieszkań, że nie nadąża za tym infrastruktura społeczna, w: Gazeta Wyborcza – Warszawa, 6 maja 2018 r. <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,23355335,bialoleka-tu-buduje-sie-tak-duzo-mieszkan-ze-nie-nadaza-za.html?cta=1pbox-3noac-5Wakacje2024MocneNW> [dostęp z dnia 28 lipca 2024 r]

27 M. Wojtczuk, Szlaban dla nowych bloków na Białołęce. Dzieci jest już tak dużo, że nie mieszczą się w szkołach, w: Gazeta Wyborcza – Warszawa, 28 czerwca 2024 r. [dostęp z dnia 27 lipca 2024 r] <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,31098470,zamiast-blokow-bedzie-szkola-ratusz-uruchamia-procedure-zmiany.html>

Szkołą obwodową²⁸ dla okolic Portu Żerańskiego jest Szkoła Podstawowa nr 118, w której już teraz w 35 oddziałach uczy się 741 uczniów (średnio 21 uczniów na oddział) i 177 przedszkolaków. Szkoła ta była projektowana dla 600 osób uczących się, obecnie uczy się w niej 918 osób. Drugą szkołą, do której trafiają i będą trafiać dzieci i uczniowie z Żerania, to szkoła nr 365 przy Płużnickiej 4. Ta była projektowana dla 400 uczniów, dziś uczy się w niej 525 uczniów i 22 przedszkolaków. Razem to 547 osób uczących się.

Poniższa tabela prezentuje dane Urzędu M. St. Warszawy, przygotowane na podstawie meldunków, uwzględnione w rejonizacji szkół. W tabeli zaznaczono szkoły na Żeraniu.

	2010 (klasa VIII w roku 2024/25)	2011 (klasa VII w 2024/25)	2012 (klasa VI w 2024/25)	2013 (klasa V w 2024/25)	2014 (klasa VI w 2024/25)	2015 (klasa III w 2024/25)	2016 (klasa II w 2024/25)	2017 (klasa I w 2024/25)	suma uczniów
SP nr 110	50	48	49	48	57	46	48	47	393
SP nr 112	70	77	75	65	75	94	90	103	649
SP nr 118	69	66	69	77	103	113	124	153	774
SP nr 154	64	74	56	78	82	78	106	99	637
SP nr 231	63	56	59	62	77	68	61	70	516
SP nr 257	77	54	65	77	75	87	95	100	630
SP nr 314	126	111	125	103	108	113	99	105	890
SP nr 342	292	269	293	227	297	260	262	256	2156
SP nr 344	142	132	142	131	122	126	154	126	1075
SP nr 355	194	174	186	170	159	134	140	124	1281
SP nr 356	231	207	274	234	241	240	226	228	1881
SP nr 31	108	111	105	79	108	88	81	84	764
SP nr 361	69	63	75	67	79	91	100	87	631
SP nr 365	50	49	56	85	68	87	112	121	628
SP nr 366	123	124	140	114	134	121	125	123	1004
SP nr 367	52	43	47	39	55	48	44	28	356
SP nr 368	268	271	241	251	223	213	242	198	1907
Razem	2048	1929	2057	1907	2063	2007	2109	2052	16172

28 Por. szkoły obwodowe, Strona Urzędu Miasta Warszawa <https://testmapa.um.warszawa.pl/mapa/a13112c9-9eda-42c4-9539-4f4045ef571e>

W przypadku obu żerańskich szkół, 118 i 365 widać wyraźnie, że roczniki młodsze, rozpoczynające naukę w klasie pierwszej, są zdecydowanie bardziej liczne, niż roczniki kończące edukację. Można zaobserwować także, że liczba dzieci najmłodszych wzrasta.

Wzrost liczby dzieci w szkołach obwodowych uwidocznił się także w tabeli uwzględniającej dane meldunkowe z przyporządkowaniem do obwodów szkół dzieci, które dopiero w kolejnych latach wejdą w obowiązek edukacyjny.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SP nr 110	52	35	34	30	31	7
SP nr 112	112	86	78	65	72	15
SP nr 118	189	217	254	243	208	65
SP nr 154	100	127	106	110	106	15
SP nr 231	94	76	89	83	71	26
SP nr 257	84	81	76	73	60	14
SP nr 314	105	95	81	80	76	11
SP nr 342	251	193	190	161	121	34
SP nr 344	138	122	93	115	72	18
SP nr 355	116	109	91	88	72	22
SP nr 356	239	218	172	157	121	29
SP nr 31	75	80	65	68	52	13
SP nr 361	107	90	108	83	98	30
SP nr 365	100	135	174	138	146	28
SP nr 366	116	124	100	127	79	19
SP nr 367	33	36	35	31	25	5
SP nr 368	191	165	164	167	125	37

Każdy kolejny rocznik jest większy od tego, który właśnie rozpoczął edukację w tej szkole. Dzieci z rocznika 2020, czyli obecnych czterolatek jest na dzień dzisiejszy w obwodzie tej szkoły 254. To oznacza konieczność utworzenia 10 klas pierwszych przy założeniu, że wszystkie dzieci z rejonu będą do tej szkoły chodzić a liczba dzieci mieszkających na osiedlu Żerań nie zwiększy się. W szkole 365 dzieci czteroletnich jest 174. To na dzień dzisiejszy wymagałoby przygotowania w placówce 7 oddziałów klas pierwszych.

„Zapewnienie wygody życia i działania, w tak dużym mieście jak Warszawa, wymaga zachowania równowagi między wielkomiejskością i pełnionymi przez nią stołecznymi funkcjami

a środowiskiem codziennego życia mieszkańców. Wymaga to ukształtowania miasta zwartej, o policentrycznej i hierarchicznej strukturze funkcjonalno-przestrzennej z siecią centrów dzielnicowych i subdzielnicowych skupiających ofertę usług. Należy zatem położyć nacisk na zmniejszanie różnic rozwojowych między dzielnicami oraz rewitalizację zdegradowanych obszarów. Dzięki zmianom dokonywanym z poszanowaniem specyfiki dzielnic, Warszawa stanie się „metropolią kompaktową”, złożoną z przyjaznych miejsc zamieszkania i aktywności. Miejsca te będą atrakcyjne dla mieszkańców, ale też staną się atutem w zachęcaniu do osiedlenia się i inwestowania w Warszawie. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację czterech celów operacyjnych: mamy dostęp do szerokiej oferty mieszkań, aktywnie spędzamy czas wolny blisko domu, korzystamy z usług blisko domu, działamy w warunkach przyjaznych rozwojowi biznesu.”. To fragment „Wizji rozwoju Warszawy w 2030 roku”²⁹. Jasno wynika z niej, że nie tylko rozwinięte już dzielnice miasta powinny starać się o dostarczanie jak najlepszej jakości usług publicznych jak najbliżej domu. W szczególności dotyczy to nowo powstałych obszarów mieszkaniowych, czy rozbudowujących się dzielnic.

Jedną z usług publicznych, która wpływa nie tylko na komfort mieszkania w danym miejscu, ale także może mieć wpływ na podjęcie decyzji o przeprowadzce lub zakupie mieszkania, jest dostęp do dobrze wyposażonej szkoły publicznej. 4 lipca 2024 roku rozpoczęły się prace nad nową strategią „Wizja Warszawy w 2040 roku” i ta koncepcja już jest szeroko konsultowana z mieszkańcami miasta. Jeśli rejon Portu Żerańskiego rozbudowuje się dynamicznie a liczba uczniów w szkołach obwodowych już dziś przekracza założenia, co do ich liczebności, to założenia obowiązującej strategii i plany nowej także mieszczą się w obszarze argumentacji za rozbudową sieci placówek edukacyjnych na Białołęce.

---

29 Wizja Warszawy w 2030 roku <https://um.warszawa.pl/-/wizja-warszawy-w-2030-roku> [dostęp z dnia 25 lipca 2025 r.]

Bibliografia:

1. Białołęka w liczbach, Strona Urzędu Miasta, <https://bialoleka.um.warszawa.pl/-/bialoleka-w-liczbach> [dostęp z dnia 2 sierpnia 2024 r.]
2. Dokumenty programujące rozwój Warszawy <https://nowy.bip.um.warszawa.pl/web/biuro-strategii-i-analiz/-/strategie-polityki-programy-plany> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]
3. Jaka Warszawa przyszłości? Liczy się zdanie mieszkańców <https://um.warszawa.pl/-/jaka-warszawa-przyszlosci-liczy-sie-zdanie-mieszkanow> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]
4. Jarco M., Ponad 100 tys. Ukraińców, którzy uciekli przed wojną, mieszka w Warszawie, w: Dziennik Gazeta Prawna, 25 lutego 2023 r. <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/swiat/artykuly/8667470,ukraincy-w-warszawie-wojna-ukraina.html> [dostęp z dnia 5 sierpnia 2024 r.]
5. Narodowe Centrum Rozwoju Demograficznego, <https://ncrd.pl/> [dostęp z dnia 3 sierpnia 2024 r.]
6. Organizacja pracy w Szkole Podstawowej nr 406 w Warszawie, <https://bialoleka.um.warszawa.pl/-/organizacji-pracy-w-szkole-podstawowej-nr-406-w-warszawie> [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]
7. Panorama dzielnic Warszawy w 2021 roku, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2022 r.
8. Problemy rozwoju demograficznego Polski w XXI wieku w ujęciu regionalnym, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2021 r.
9. Raport o stanie miasta, rozdział 6.1 https://um.warszawa.pl/documents/56602/53230519/ROSM_2023_dostepny_8lipca.pdf/038235a7-df1d-77d1-30e0-9cf8619e4552?t=1720507686120 [dostęp z dnia 1 sierpnia 2024 r.]
10. Rocznik statystyczny 2023 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2023 r.
11. Śleszyński P., Kubiak Ł., Korcelli-Olejniczak E., Prognoza demograficzna dla Warszawy, w: Przegląd Geograficzny, vol. 92, tom 4, 2020 r.,
12. Warszawa miesiąc po rozpoczęciu wojny w Ukrainie, Strona Urzędu M. St. Warszawy, <https://um.warszawa.pl/-/warszawa-miesiac-po-rozpozeciu-wojny-w-ukrainie> [dostęp z dnia 5 sierpnia 2024 r.]
13. Wizja Warszawy w 2030 roku <https://um.warszawa.pl/-/wizja-warszawy-w-2030-roku> [dostęp z dnia 25 lipca 2025 r.]
14. Wojtczuk M., Trzaskowski obiecuje inwestycje na Białołęce, w: Gazeta Wyborcza - Warszawa,

28 lutego 2024 r., <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,30747929,trzaskowski-obiecuje-inwestycje.html> [dostęp z dnia 27 lipca 2024 r.]

15. Wojtczuk M., Białołęka: tu buduje się tak dużo mieszkań, że nie nadąża za tym infrastruktura społeczna, w: Gazeta Wyborcza – Warszawa, 6 maja 2018 r. <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,23355335,bialoleka-tu-buduje-sie-tak-duzo-mieszkan-ze-nie-nadaza-za.html?cta=1pbox-3noac-5Wakacje2024MocneNW> [dostęp z dnia 28 lipca 2024 r.]

16. Wojtczuk M., Szlaban dla nowych bloków na Białołęce. Dzieci jest już tak dużo, że nie mieszczą się w szkołach, w: Gazeta Wyborcza – Warszawa, 28 czerwca 2024 r. [dostęp z dnia 27 lipca 2024 r.] <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,31098470,zamiast-blokow-bedzie-szkola-ratusz-uruchamia-procedure-zmiany.html>

Fundacja „Przestrzeń dla edukacji”

www.pde.org.pl

